

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DIJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

A választások az egész Székelyföldön a Magyar Párt fölényes győzelmével végződtek. A 3 székely megye összesen hat képviselőt és eddig egy-egy szenátort küld a parlamentbe, míg a Magyar Párttal szemben fellépő és fölényét untig hangoztató gazdasági szövetség még hirmondónak se tudott egy embert se bevenni a parlamentbe.

Csikmegye megválasztott magyar képviselői dr. Pál Gábor; és Szabó Béni lemondása folytán, aki brassói mandátumát tartotta meg, dr. Sulyok István, szenátorunk

Gyárfás Elemér. A községi tanácsosok szenátorválasztása vasárnap, 24-én lesz. Amennyiben a választás olyan tisztességes lesz, mint az eddigiek, dr. Pitner Árpád jelöltünk győzelme biztos.

Választott a magyarság.

Hét párt indult harcba a nyolcadik ellen. Nem riadtak vissza semmiféle eszköztől, hogy tépjék, gyengítsék, ha lehet, megsemmisítsék. Az egyik mögött állott a hatalom, a pénz, — oldalán az árulás. A másik mögött a hitegetés és ígérgetés minden csábítása. A harmadik egyszerű, becsületes emberek tévedéseire építette számításait. A negyedik a régi jótevő cserbenhagyását írta ki zászlajára. S így tovább mindegyiknek rejtőzködött valami hazugság a tarsolyában, amitől meg nem érdemelt sikert, jogosulatlan hasznot várt.

Valamennyinek volt mindezen kívül két hatalmas és veszedelmes szövetségese: az idő, halaszthatatlan munkának ideje, mely az emberek ezreit polgári kötelességeinek teljesítésétől visszatartotta és az idők, a szörnyű válság idői, melyek a lelket is meg tudják rendíteni.

A támadásoknak e pusztító kereszt-tűzében, a cselvetéseknek e sürűre vont szövevényében pedig állott a 8-ik párt, a magyarok, székelyek egyetlen, nagy nemzeti pártja: a Magyar Párt. Állta a harcot és győzött. Kezében egyetlen fegyver: a becsület. Mögötte egyetlen hatalom: a nemzet öntudata. Sehol, senki szövetséges, sehol, semmi segítség. S ha veszteségek árán is, ha nagy nehézségek leküzdése után is, de — győzött.

Ez a győzelem, amit a csiki Magyar Párt a választásokon aratott, ezerszeresen több muló politikai győzelemnél. Példátlan, messzehangzó erkölcsi diadal az, melynek mélységes, szívet átjáró, lelkeket megtisztító, elméket felvilágosító hatása sokáig, mindig éreztetni fogja jóságos hatását.

Visszhangozni fog tőle minden magyar lélek ezen a szép, de boldogtalan Székelyföldön. Azok, akik megintogtak, akiknek a hitük megrendült, de még inkább azok, akik mindenkisértés, minden viaskodó kétség mellett is hűek tudtak maradni. Ezek látni fogják, hogy nincsenek egyedül, hogy sokan, nagyon sokan vannak, akik a legkétségeesebb órában hinni és bizni tudnak az egyszerű, a nagy igazságban: vállalják a közös és meredek, de egyenes utat. Azok pedig szégyenkezve nézhetnek szerte: milyen kevesen vannak s milyen siralmas, ázott társaságba keveredtek.

A számok arányánál, a képviselők számánál s minden egyéb mulandó külsőségnél ezerszeresen több s nagyobb ez a mi erkölcsi győzelmünk, mert ugyanakkor az erkölcsitelenség, a hitványosság, a vesztegetés és lélekvásárlás gyalázatos, gyászos bukását jelenti.

Mielőtt az eredmény megtárgyalásába fog-nánk, a választások lefolyásáról, módjáról kell megemlékeznünk.

Örömmel és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy Vaida miniszterelnök és Tefu prefektus a választások tisztaságára vonatkozó ígéreteit a legteljesebb mértékben beváltották. Olvasunk panaszokat más megyékből, Udvarhelyről, Máramarosból különösen, nálunk Csikban azonban mindenki szavazhatott, aki csak akart és oda, ahova éppen akart. A választás napján apró egyéni buzgólkodásoktól eltekintve, sehol a legkisebb zavaró incidens elő nem fordult. Ami volt, azonnal elsimult. Ugyhogy az idén másodszor fordult elő Nagyrománia tizenháromeves történetében, hogy tisztességes választásaink voltak. Az első is a nemzeti-parasztpárt alatt történt 1928-ban.

Ilyen módon a választási ellenfelek (kizárólag a nemzetipárt csikmegyei vezetőembereit értem ezuttal ellenfeleink alatt) továbbra is becsülhetik és tisztelhetik egymást, nem úgy, mint más alkalmakkor.

A tiszta választásokkal a nemzeti-parasztpárt igen csekély többséget tudott magának összehozni, azonban hatalmas, felbecsülhetetlen értékű erkölcsi tőkét szerzett.

Csak el ne poesékolja később apró haszon-talanságokért, párthivek mindenáron való elhelyezéséért, üzletekért.

A választások tiszták voltak. A választás előtti propaganda, éppen a kormány részéről, a legpiszkosabb, amit tizenhárom éven keresztül látnunk alkalmunk volt.

Zaharie Boila nemzetipárti jelölt a gazdasági szövetség embereivel mintha versenyzett volna, melyikük zuditson több alaptalan piszkot, rágalmat a magyar párt vezetőire, akik szerintük háboruba kergették a magyarságot, tönkretették Nagymagyarországot és tönkretették azóta az erdélyi magyarságot is.

Néhány ilyen apróságról már megemlékeztünk, most csak az újabbak közül emeljük ki Boila nyílt levelét Gyárfás Elemérhez és Sulyok Istvánhoz, amelyben azt állítja, hogy a Iorga-választásokon az urnákat sok helyütt ellop-ták és a Magyar Párt Iorgával osztozott a kommunista szavazatokon.

A Gyergyó annakidején ennél sokkal kevesebbet állított, nem beszélt „sokhelyütt” történt lopásról, csak három olyan helyről emlékezett meg, ahol bajok történtek az összeszámolás körül, mégis súlyos sajtópert kapott. — Remélhetőleg Zaharie Boila képviselőjelölt ur is úgy gondolta, hogy majd mellénk ül a vádlottak padjára.

A gazdasági szövetség jónak látta „Atyámfiai” kezdetű falragaszokon közölni, hogy a kormány visszaadta a Magánjavakat, nem ugyan a régi tulajdonosoknak, hanem a vármegye közönségének, dehát a fő, hogy a miénk, lesz újra miből taníttatni székely fiainkat.

Ahogy abból székely fiaikat taníttatnának, ha a Magánjavak vagyonát elvonnák a régi jogosítottaktól és a vármegye közönségének adnák. S ez máskülönben ép olyan igazságtalan-

ság volna, mintha az államnak maradna a vagyon. Mert az nem volt soha sem az államé, sem a vármegyéé, az a jogosított székely családoké volt. És azoké lesz.

Röpcédulákon busan néző fejűstehen körül foglalatostkodnak a Magyar Párt vezetői, eléggé sikerült rajz, mindenkire rá lehet ismerni. Hiányoznak róla a gazdasági szövetségi vezetők, akik így látják a helyzetet és messziről sóvárogva nézik, de jó volna ahhoz a tejforráshoz közelebb kerülni, leszedni a fölét.

Csakhogy a romániai magyarság nem fejős tehén és amint az eredmények mutatják, kötélnek sem állott a nemzeti-gazdasági vezetők számára.

S ezek után az eredmények. Győztünk fényesen. Nyolc párt közül a magyarság a szavazatoknak körülbelül 56—58 százalékát kapta meg és így a vármegyének két magyar képviselője lesz.

A többi szavazatot talán a gazdasági szövetséges kormány kapta? Dehogy. Annak adtak összesen háromezernyolcszázat, a maradékon osztoznak az összes kispártok.

Csikmegye magyarsága undorral fordul el a piszkolódó plakátok, röpcédulák szerzőitől, ép úgy, mint Vasláb, Békás és Tölgyes jóra való román parasztjainak nagyrésze. Ez utóbbiak mindig hű hivei voltak a nemzeti pártnak, most pedig erősen megtarkázódott a szavazatuk mindenféle listák javára.

Bizonyára azt gondolták a derék románok, hogy Zaharie Boila ugyis automatikusan bejön és minek fáradjanak ők azért, hogy gh vagy y végződésű nevek viselőit képviselőkké tegyék szavazataikkal.

Egész Erdély jóízűen kacag Zaharie Boila nemzetipárti képviselőjelölt esetén, aki megvalósította a tizenhárom év óta nem tapasztalt csudát, hogy Csikban a kormány listájának vezetője közönségesen kibukjék. Nem is tudta volna ezt ő egyedül megtenni, plakátjainak, propagandájának ellenére, kellett hozzá a gazdasági szövetség segítsége. Kettőjüknek azután sikerült.

Emlékezznek, hogy beszélt, amikor Gyergyóban volt:

— Nem azért jöttem, hogy szavazataikat kérjem, hiszen én biztos vagyok a dolgomban. Megtehetném, hogy majd csak a prefekturán várjam be az eredmények közlését. Látogatásom tisztán udvariassági aktus...

Kár, hogy helyette Alexandru Vasu de Arpaş került be avereszkánus programmal. Boilát talán mégis jobban szenvedhettük volna.

Vizsgáljuk egy kissé az eredmény számait, abból a szempontból, hogy mit jövedelmezett a nemzetipártnak a gazdasági szövetséggel kötött paktum.

Egy kis összehasonlító statisztika. A nemzetipártos gazdasági szövetség kapott összesen 4015 szavazatot az egész vármegyében. Ebből 870 békási, 273 tölgyesi, 278 vaslábi. Marad a magyar vidékekre összesen 2594 szavazat. Ezt a gazdasági szövetség hozta volna?

Kiderül, ha összehasonlítjuk az eredményeket 1928 szavazatainak számával.

Akkor Tölgyes és Békás Neamt megyéhez tartozott, az összehasonlításnál tehát e két szavazókör számait le kell vonni.

Marad az egész vármegye területére ilyenformán 2872 nemzeti és gazdapárti szavazat.

Tekintettel arra, hogy 1928-ban ugyanezen a területen, ugyancsak nemzeti-parasztpárti kormány vezette választásokon, kartel és magyar támogatás nélkül a kormány elért 2713 szavazatot, a gazdasági szövetség eredménye így összesen 154, egyszázötvennégy szavazat a vármegyében. Nem sok.

Egyes szavazókörletek eredményei: Gyergyószentmiklós, 1928-ban 509, 1932-ben 274 kormánypárti szavazat. Veszteség a gazdasági szövetség számlájára 235. Csikszereda, 1928. 139, 1932. 273, aszövetség 134 szavazat nyereséget jövedelmezett. Gyimes 1928. 784, 1932. 627, veszteség 157. Káson-Tusnád, 1928. 181, 1932. 171, veszteség 10. A differenciát a gazdasági szövetség javára, Szeredán kívül, Szépvíz, Ditró, Szentmárton, Szentdomokos (1928-ban 27, 1932-ben 61) hozzák be.

Ha körletenként kontrolláljuk az eredményt, Gyergyószentmiklóson le kell számítanunk a román szavazatokat. Hivatalnokok, rendőrök, vasutasok, görögkatolikus molnárok, régi nemzeti-párti hívek egészen biztosan, ceruzával kiszámíthatóan leadtak legalább 240—250 szavazatot a nemzetipárt javára. Marad így a gazdasági szövetség számára aktív 24 vagy 34 szavazat. Gyergyószentmiklóson, ahol elsőnek bontott szárnyat a szövetség, ahol legerősebb volt, mindaddig, amíg nem kezdett politikába a Magyar Párt ellen. Amelytől esodákat vártak a vezérek. És amely megmutatta, hogy minden rágalom ellenére, mégis MAGYAR.

*

A rágalomhadjárat tehát teljesen eredménytelen volt?

Nem. Rengeteget ártott a magyarságnak.

Megint csak eredményösszehasonlításokkal dolgozunk. 1928-ban a Magyar Párt a szavazatoknak 80,3 százalékát kapta meg, 1932-ben, még nincs véglegesen megállapítva, de semmi esetre sem többet, mint 56 százalékot. Igaz, hogy a Magyar Párt sok szavazatot veszített az idő a Iorga választások miatt, amikor sok szavazókörletnél hajnalig, reggelig várakoztatták a szavazókat, majd esendőrről kergettek széjjel a tömeget, mely hitet akart tenni magyarsága mellett, ez a fájdalmas emlék is, a nagy mun-

kaidó is sok magyart visszatartott a szavazástól. Ekkora differenciának azonban még sem szabadna lenni.

Kétségtelen, hogy a Magyar Párt vesztesége nagyrésztben a gazdasági szövetség propagandájának tudható be.

Amikor az egyszerű falusi ember, aki nem rendelkezik Szárhegy és Ujfalu székelyeinek átlagot messze felülhaladó intelligenciájával, törhetetlen, lángoló fajszeretettel, napról-napra, óráról-órára hallja, olvassa a falaira ragasztott plakátokon, hogy a Magyar Párt vezetői azok, akik a népet tönkretették, kiuzsorázták, minden bajnak az okai, amikor ezeknek a magyarpárti vezetőknek harmadikosztályu vasuti jegyre sincsen pénzük vagy kocsira, hogy a megyének falvait bár egyszer bejárják, választóikkal bár egyszer beszéljenek — hiszen az egész vármegyében csak néhány helyen tudunk, éppen anyagi eszközök hiányában, gyűlést tartani, a plakátrengeteggel szemben egyetlen manifesztumot tudunk nagynehezen kinyomtatni, az etetés-itatással, kukorica-igérettel szemben teljesen tehetetlenül állottunk volna még akkor is, ha gusztusunk megengedte volna az ilyen eszközök igénybevételét — felvilágosító munka hiányán, mondom, semmi csodáltnivaló nincsen abban, ha a teljesen egyszerű ember megtántorodik és meginog az a bizalma vezetőiben, akikről azt hallja, azért nem jönnek, mert szégyelik magukat a nép előtt.

Meginog benne a bizalma és más utakat keres.

De ugyanakkor elvesz abban is a bizalma, aki a másikat válogatatlan csuf szavakkal gyalázza és róla minden rosszat el akar hitetni. Nem szavaz a Magyar Pártra, de a gazdasági szövetségre sem.

Igy történt, hogy Averescu a megyében 2050, a teljesen ismeretlen Lupu 1201, a liberálisok összesen 1247 és egyéb apró pártok még rengeteg szavazatot kaptak.

A gazdasági szövetség katasztrófájánál csunyasabb bukás még nem fordult elő a választások történetében.

Reméljük, hogy eredménye lesz. Hogy azok a magyarok, akik támogatták, belátják, hogy hiábavaló máshoz, mint a Magyar Párthoz csatlakozniok, hogy a vezetők rájönnek, hogy tevékenységük csak káros lehet a romániai magyarság szempontjából, míg sem nekik, sem másnak semmi hasznat nem hoz és többé nem keresik külön utakon érvényesülésüket,

és hogy meggyőződött végül a kormány is,

hogy alapjában elhibázott politika bármilyen felkínálkozót mindig szívesen fogadni és a magyarság képviselőjének hinni, mert a romániai magyarsághoz közeledni csak egy szervezeten keresztül, a Magyar Párton keresztül lehet.

Ha ez a hármas eredmény bekövetkezik, nem fogjuk sajnálni azokat a rettenetesen keserű pillanatokat, amelyeket a fajtánkbeli által aláírt és terjesztett förtelmes plakátok, röpcédulák, rágalmak okoztak.

*

Bármennyire meg is vagyunk elégedve a választások levezetésével, nem hagyhatjuk szó nélkül egyes szavazókörletek lehetetlen beosztását.

Csak Remete helyzetét említjük.

A remeteiek mennek három kilométert a ditrói községhez és nézik, hogy ott hogyan választanak. Mennek még hét kilométert tovább, az uton Szárhegyről Ditróba ellenkező irányba igyekvő szavazókkal találkoznak, elhagyják Szárhegyet és még hét kilométert tesznek meg Alfaluig, ahol végre leszavazhatnak.

Ha Szárhegy szavazott volna Alfaluban és Ditróban helyette Remete, még csak a szavazók számában sem történt volna nagy változás az egyes körletekben.

*

Az ideai választás diszoklevelét a gyergyói községek közül Szárhegynek kellene elnyernie százszázalékos magyarpárti szavazataival.

*

A szenátorválasztás egy derűs epizódja. Gyergyószentmiklóson leszavaz egy atyafi. Kijön a fülkéből és szépen, szabályosan összehajtott céduláját átadja Chiriliuc járásbírónak. Ugyanakkor megkérdezi:

— És kérem a kukoricát hol adják?

A Gazdasági Szövetség háromszéki propagandájából.

Bordeaux Hugó háromszéki levitézlett gazdasági képviselőjelölt megpróbált minden magyar intézményt befektetni. Közöttük a régi, jó hírű Székely Társaságot is. Erre vonatkozólag közöljük az alábbiakat:

A Sepsiszentgyörgyön 1932. július 10-én megjelent „Székely Gazda” című, Bordeaux Hugó felelős szerkesztése mellett megjelent lap I. évf. I. számában a többek között a következő cikk jelent meg:

„Figyelem szülők!

sies magatartása miatt teljes hajótörést szenvedett.

És azután így folytatódott a harc egészen augusztus 19-ig. Éjjel, nappal szakadatlan pergőtű és gyalogsági tömegroham zúdult a székely legények nyakába és ők ősi tradíciójukhoz híven, sziklaszilárdan állottak azon a posztton, amelyet a gondviselés részükre kijelölt.

Ebben az ádáz küzdelemben igen sok székely baka igaz gyöngyöt érő vére festette pirosra a cefatokká vált zöld lombokat, amely véreseppek végül is az anyafölddel egyesülve váltak semmivé. Ezek a mi véreink ma is ott pihennek a Casinului vadregényes bércein hevenyészett sírokban.

Szemföldjük az igaz édes anyaföld felett az az ősi természet, amelyből azóta új hajtások fakadtak és amelyeknek lombjai talán már a csonkán, bonkán maradt fatörzsek felé emelkedtek, eltakarva mindazt, amit a teremtes koronája, az ember alkotott.

1932. július 22-ikén tizenöt éves évfordulója annak, hogy a székely-bakák lelkében ott a halálvár tetején ez a nóta fakadt:

Asztalos, csinálj koporsót,
Egy egész ezrednek valót.
Vérbetűvel, nagy betűvel ird fel eztet:
„Itt nyugszik a 82-ös gyalogezred”.

Igen, ott nyugszanak: 15 év óta egymás mellett, tömegsírban és egyenként állítottak egymással szembe, csendesen a halálban megbékülve.

Emlékezzünk az átélt rettenetes napokra. Szenteljünk egy pillanatot elesett bajtársaink emlékének, mert ők a mi apáink, fiaink és test-

Emlékezés.

Csendes éj volt. Olyan csendes, hogy a harcédzett embernek borzongott a háta ettől az ijesztő nagy csendtől. A holdvilágos éjszakát éjjelután lassan, lassan sötét felhők borították el, az eső halkán szemelni kezdett, lágy, hűvös szellő fújt és a fenyőillattal telített ózondus levegőt feszült figyelemmel szívta magába a Magura Casinulion, az 1167-es magaslaton őrt álló 82-es vitéz székely gyalogezred, amelynek boldogult nemes Pappházy Kornél ezredes volt a parancsnoka.

1917. július 22-én virradt a nap akkor. A várszerűen kiépített fedezékekben csak a kiállított őrszemek néztek farkasszemet az előttük elterülő tereppel, amely ebben a késérteties gyönyörű vadvonban csak annyi kilátást nyújtott, amennyit a hős székely barlanglakók mestersegesen vágtak a sűrű bozóttal benőtt évszázados óriás-fák tövében.

A legénység és tisztek, teljes harci készségben, hosszas és küzdelmes munka árán megépített földalatti kavernákban gubbasztva várták a hajnalt és a gyéren világított, szűk odukban mint árnyalakok suhantak a kijárat felé és vissza a küldöncszolgálatot teljesítő állig felfegyverzett bajtársak.

A nyirkos földalatti kavernákban sorfalként gubbasztó tisztek és legénység, mintha egybeforrott tömeg lett volna, olyan mozdulatlanul ült és várta azt a pillanatot, amelyben ebből a présből felszabadulhat, mert a székely bakalélekre nyomasztólag hatott a heringek módjára összepréselt tétlenségi állapot.

A székely bakák ösztöne sugalta, hogy ez

a nagy csendesség, amely tegnap óta uralja a harteret, nem tarthat már sokáig s valóban nem csatlakoztak, mert július 22-én reggel hat órakor kezdetét vette az ellenség tűzérési tüzelése, amely lassankint pokoli pergőtűzzé nőtte ki magát. Könnyű, közép és nehézcsövű lövegek, az akna és gránátvetők hihetetlen tömege lőtte a Casinului magaslatot, amelyet hős védői egyszerűen halálvárnak neveztek.

A kavernákba összehúzózt legénység a tüzelés megkezdésekor fellélekzett, mert azt hitte, hogy rövid egy-két óra leforgása alatt fölszabadul és igazi székely bakamódon szemtől-szembe fogadhatja ellenfelét.

Várakozásukban azonban csalódtak, mert a tűzérési tűz július 22-én reggel hat órakor kezdődött és 25-én este 9:15 óráig tartott és percenkint 40—45 gránát zúdult a várszerűen kiépített fedezékekre, amellyel szemben csak az ezred aknavetői viszonzották gyengén a tüzelést.

A naponkint reggeltől estig tartó rettenetes tűzérési tűz után borzasztó látvány tárult az éjszaka leple alatt előbújó bakák szeméi elé. A mintaszerűen kiépített fedezékek teljesen romhalmazzá váltak, az őserdő hatalmas, büszkén égbenyúló fái korona és lomb nélkül, csonkán, bonkán, keresztül-kasul fekvő temették be a fedezékeket és ebben a siralmas állapotban a székely legények pihenés helyett szó nélkül láttak hozzá a romok eltakarításához, hogy a következő nap romboló pokoli pergőtűze újból elplanirozza fáradságos munkájuk eredményét. Ez után a mindent megsemmisítő pergőtűz után 24-én este 9:15-kor kezdetét vette az ellenséges gyalogsági támadás, amely a székely bakák hő-

Brassóban működik egy „Székely Társaság.” Ez inasokat szokott verbuválni különféle mesterségekre. Óva intünk minden szülőt, hogy ezen társaságon keresztül szerződtesse gyermekét. Jaj annak a szerencsétlen gyermeknek, akit ezek helyeznek el.

Ezen fertőző jellegű cikkel szemben álljon itt az alábbi valóság:

A Brassói Székely Társaság ezelőtt 32 évvel alakult. Ma mintegy 600 tagot számlál. Fő tevékenysége a szegény, árva székely fiúk ipari pályára való elhelyezése, azok rendszeres segélyezése, azok felett a szülőket pótló felügyelet gyakorlása és vallás-erkölcsi magyar kulturális nevelésük kiegészítése. A Társaság kezdettől óta megszokott nélkül működik, jelenleg 120 árva tanoncot lát el ruhával, fehérneművel, lábbelivel, részben tandíjjal és más költségek fedezésével, a hatóságok előtt kötött szerződések alapján. Továbbá, nem kötelező formában segélyezi a segélyre szoruló tanoncokat. Vasárnap délutáni továbbképző tanfolyamokat tart és erkölcsi felügyeletet tart fenn cca. 1200 székely iparos tanonc felett. Az 1918. óta cca 520 árva székely tanoncot látott el egyenkint 4 éven át, szerződés alapján ruházattal stb. Ezekből felszabadult cca. 400, akikre a lehetőség határain belül továbbra is felügyelt és támogatott és akik közül már tekintélyes számban vannak önálló iparosok. A segélyezésre felhasznált a társaság cca. egymillió lej készpénzt és félmillió lej értékű anyag és munkadíj adományt, mely összeget a Társaság tagjai jóakarói, Brassó város székely-magyar lakói adtak össze és adják ma is, a lehető legnagyobb nyomorok közepette.

És akkor, amikor mi a Székelyföld minden részéről Brassóba letelepedett, munkánk és szorgalmunk által új otthonot teremtett, megbecsülést és elismerést kivívott iparosok és más foglalkozású testvéreink így módon jövünk a mi drága nyomorgó székely gyermekeink és ezáltal otthon maradt szüleik segítségére, amikor utolsó falatunkat osztjuk meg azért, hogy a mi értékes testvéreink közül minél kevesebbet tudjon az élet elsodorni, akkor jön egy magát „Székely Gazdá”-nak nevező újság, melynek felelős szerkesztője bizonyos Bordeaux Hugó nevezetű ember, és egy ilyen minősíthetetlen figyelmeztetést tesz közzé az ellen a Székely Társaság ellen, melynek humánus és jótékony munkáját a mindenkor román hatósági tényezők is mindig elismerték és amely Székely Társaság mérhetetlen szolgálatot tett a székely fajnak azáltal, hogy a Székelyföld emberfeleslegét minden

véreink voltak és az ők haláluk a rendíthetetlen székely vasakarát és kötelelességteljesítés szimbóluma.

Tizenöt év suhant el azóta fejünk felett. Sok méltatlan megaláztatásban volt részünk, de ez nem azoknak az embereknek lelkéből fakadt, akik a mostani évforduló napján is szeretetben és békeségben legeltetik nyájukat és egymás tarisznyájából fogyasztják azokat az életető morzsákat, amelyeket a mindenkit egyformán szeretett édes anyaföld juttatott részükre.

Ha a mai békerendező hősök nem a zöldasztalnál, hanem a Casinulúhoz hasonló bércek zöld lombjai alatt ülnének össze testvéri tanácskozássra, akkor hiszem, hogy a romokon új élet fakadna és az ártatlan életet ölő gyilkos pergőtűzek helyett a büszkén égisz emelkedő bércek lejtőin madárdal, furulyaszó és örömkacaj lenne a kísérő zenéje a népek testvérisülésének.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kertész István.

tőle telhető módon igyekezett elhelyezni és életlehetőséghez juttatni.

Ugy a Székelyföldön otthonmaradt szülők, testvéreink, rokonaink, valamint mi, akik a székelyföldön kívül élünk, tudtuk és tudni fogjuk fajunk és szülőföldünkkel szemben levő köteleességünket és nem kérünk támogatást, tanácsot azoktól, akiknek a székely néppel alig lehet valamelyes kapcsolatuk és akiket egy világ választ el a székely nép becsületes törekvésétől és érzelmvilágától.

Nevezett lapnak a székely érdekek legelevenebb részébe vágó figyelmeztetését tovább adjuk valamennyi székely testvérünk részére, megfelelő felvilágosítással, hadd lássák, milyen eszközökkel akarják lelketlen, magukat magyar-

nak nevező emberek a székely ifjúságot megakadályozni abban, hogy ipari pályára menjen és hogy a korábban kiment testvéreik segítségét igénybe vehesse jövő boldogulása érdekében.

Ti pedig kedves otthonmaradt székely testvéreink jegyezzétek meg jól ezeket az ismeretlenség homályából kikerült és székelymentésre vállalkozott embereket, akik, ha reájuk hallgatok, úgy megmentenek, hogy a ma még tulajdonokat jelentő ősi Székelyföldön, idők múltán csak mint szolgák lesztek feltalálhatók.

Brassó, 1932. július 13.

A Brassói Székely Társaság Vezetősége.

Gyilkostói rovat.

A Klimatikus Bizottság propaganda estje. Kós Károly a kiváló író és épülettervező művész lesz az egyik előadó.

F. hó 30-án, szombaton este 9 órakor a mozi helyiségében lesz a Klimatikus Bizottság nagyszabású Gyilkostói propaganda estje.

Az est kimagasló eseménye Kós Károly, a neves erdélyi író és műtervező előadása a Gyilkostó jövő építési feladatáról és Bányai János, a kiváló geológus előadása a Gyilkostó geológiai viszonyairól vetített képekkel.

Prologot Csáky Mihály liceumi tánár mond.

B. Solyom Editt az erdélyiszerte előnyösen ismert dalénekesnő eredeti székely nótákat énekel.

Horváth István: Gyilkostói Szonáta. Szavalja a költő.

Csüddögölő Sz. Horváth Lajos gyűjtéséből. Zongorán játsza Mihály Mariska cigányzenekísérettel.

Palotás és eredeti székely néptáncok. Lejtik 4 szentmihályi, 3 kilyénfalvi és 6 ujfalvi pár nemzeti viseletben.

Műsor után a Gyilkostó filmje kerül vetítésre.

Az idegenforgalmi iroda felavatása.

Másnap, vasárnap, július hó 31-én nagyszabású kirándulás lesz a Gyilkostóhoz, amire e helyről is ismételt felhívjuk Erdély összes turista és sportegyleteit és mindenkit, aki a Gyilkostó mesebeli szépségeiben gyönyörködni óhajt. A kirándulás keretében lesz felavató ünnepség délelőtt 11 órakor. Utána közöset.

Délután 2 órától nagyszabású népünnepély a Menedékházban, a Jakabffy-villában és a Novák-strandon.

Fiatalság részére lombsátor táncterem.

Zenét a helybeli egyesített cigányzenekar szolgáltatja.

A kiránduláshoz olesó szekerek és olesó autóbusszjárat áll majd a közönség rendelkezésére.

E helyről is ismételt felhívjuk mindazokat, akik akár autóbusszal, akár szekerekkel, akár taxival akarnak kimenni ez alkalommal a Gyilkostóhoz, hogy ebbeli szándékukat f. hó 28-ig a Főtéren levő idegenforgalmi irodában jelentsék be.

Ugyancsak felhívjuk az autóbussz, taxik és szekerek tulajdonosait is, hogy az idegenforgalmi irodában nyilvántartás és közelebbi részletek megbeszélése céljából mielőbb jelentkezzenek.

Ez alkalommal magánosokhoz is sok vendéget tudnánk elhelyezni. Ezért újból felhívjuk

mindazokat, akik szerény díjazás ellenében hajlandók erre a célra szobát rendelkezésre bocsátani, hogy ebbeli szándékukat az idegenforgalmi irodánál díjakkal együtt legyenek szívesek bejelenteni. Egyáltalán a bizottságnak az a célja, hogy az idegenforgalom emelkedése a város polgárainak ne terhet jelentsen, hanem valamely hasznát s ezért fokozatosan rá akarja szoktatni az idegeneket arra, hogy magánosoknál való elhelyezés esetén is szerényebb díjat fizessenek.

Mindazok, akik már szombaton este elhelyezésre igényt tartanak, ebbeli szándékukat legkésőbb f. hó 29-ig jelentsék be, akár az idegenforgalmi irodában, akár dr. Csiky János orvos címére.

Szállásjegyet mindenki a főtéri idegenforgalmi irodában veheti át.

Kérjük a helybeli közönséget, különösen a lányokat, hogy lehetőleg nemzeti viseletben jelenjenek meg az esten. Öltözet egyébként utcai ruha. Lehet akár kirándulóruha is.

Azoknak, akik a tóhoz kirándulni akarnak, szakszerű vezetők állanak rendelkezésre. 4 különböző irányban indulnak csoportok. Első csoport a Békás-szorosba, második a Nagyezohárdra, harmadik a Gyilkostóhoz, negyedik a Kupásba indul. Mindenki kirándulás 2-3 órát vesz igénybe. Indulás a Menedékháztól a csoportvezetőkkel történt megbeszélés szerint. Csoportvezetők neveit jövő számunkban közöljük.

A választások számszerű eredményei.

Képviselőválasztás:

Csikszereda: Liberális 130, Kormány és Gazd. Szöv. 273, Averszk. 123, Lupu 111, Magyar Párt 1431, Zsidópárt 79, Konzervatív 86, Gheorghisták 20.

Szentmárton:

137 137 329 88 1106 5 74 17
Tusnád: 95 171 186 31 811 5 14 20

Madéfalva:

77 191 143 76 1471 10 67 36
Szentdomokos:

94 61 100 213 1060 13 73 33
Csikszépvíz:

48 353 213 53 1485 9 95 12
Gyimesközéplek:

99 627 59 113 301 30 113 29

Megnyílt Toplitán ujonan építve és megnagyobbítva
1000 m² vízfelületű medencével
és 400 m² homok-stranddal
a természetes meleg ásványvizű „

URMÁNCZY“-fürdő.

Vonatösszeköttetés: Gyergyószentmiklósról reggel 3-00
„ d. u. 1-37
„ d. u. 5-1 órakor.

Maroshévizről d. u. 6-5
„ d. u. 7-25
„ este 10-48, éjjel 3-57 órakor.

Ditró:	7	223	119	95	1168	38	26	41
Gyergyószentmiklós:								
	24	274	221	77	889	83	15	48
Vasláb:	64	278	153	81	840	14	33	64
Alfalu:	17	284	261	78	771	4	26	26
Tölgyes:	30	273	39	73	157	37	6	10
Békás:	50	870	104	112	18	16	2	9

Összesen: 882 4015 2050 1201 11508 343 630 365
Leadott szavazatok száma összesen 21797.

Szenátorválasztás:

Csikszereda: leszavazott a Magyar Pártra 965, a nemzeti pártra 134.
Szentmárton: 598, 73.
Tusnád: 417, 29.
Madéfalva: 704, 52.
Szentdomokos: 520, 43.
Szépvíz: 788, 96.
Gyimes: 198, 182.
Ditró: 684, 99.
Gyergyószentmiklós: 523, 101.
Vasláb: 377, 135.
Alfalu: 393, 59.
Tölgyes: 129, 162.
Békás: 17, 249.
Magyarpárti szavazat összesen 6312, nemzetipárti 1414.

HIREK.

— **Halálozás.** Keresztes István ditrói kereskedő pénteken 80 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz. Az elhunyt szorgalmas munkában eltöltött élet után tért örök nyugalomra. Halálát özvegye, gyermekei, testvérei, vejei, unokái, dédunokái és nagyszámu rokonsága gyászolja. Nyugodjék békében.

— **Követésre méltó példa.** A tavasz folyamán Huszár Ferenc ujfalvi kovácmester figyelemre méltó patkógyűjteményt készített a székelykereszturi unitárius téli gazdasági iskola részére. A gyűjtemény készítése ezelőtt egy hónappal ért véget. Valamennyi változatosságu patkó egy felakasztható fekete táblára van elhelyezve a legnagyobb gondnal és ügyességgel. Középen egy versenypatkó, majd körülötte a szerző vörösrézbetűkből kirakott neve és címe díszleg. Ezen nemes célu értékes adományt, mint a levélből is kitűnik, a legnagyobb hálával és köszönettel vette az intézet igazgatója, dr. Nagy Endre, aki üdvözlő levélben így ír a mesternek:

„Egy igazán nemesen gondolkozó magyart ismertünk meg azokból. Bár lenne ilyen minél több a mai rossz gazdasági viszonyok között, hogy ne hagyja elaludni gazdasági kulturánk alig pislogó mécsét.”

Majd pedig a gazdasági iskola igazgatóságának a jelentésére az Unitárius Egyház képviselő tanácsa nevében dr. Boross és dr. Mikó Lőrinc fejezték ki hálás köszönetüket és elismerésüket. — Ime egy derék, becsületes munkás mester, akit példaképül állithatunk oda minden székely ember elé. Nemhiába vett részt az 1901—3. években a M. Kir. Állatorvosi Főiskola által berendezett két éves katona gyógykovács tanfolyamon, amelyet páratlan sikerrel végezett huszár altiszti rangban.

— **Október 2-áig tart a nyári időszámítás.** A vasuti vezérigazgatóság utasította a temesvári kerületi igazgatóságot, hogy új vasuti menetrend tervezetét dolgozzon ki. Az új menetrend október 2-án lép életbe, amikor is megszűnik a nyári időszámítás és a normális keleteurópai időszámítást állítják vissza. Vagyis október 2-án igazíthatjuk vissza egy órával az időnket.

— **Meteor zuhant le Pfalzban.** A Pfalzban egy meteor zuhant le az égről, amely Edenkoben közelében nagy dördüléssel felrobbant. A neustadti csillagászati állomás megfigyelése szerint a meteor tüzes gömb volt, hosszú fénycsóvával. A Pfalz és Baden számos községében megrendültek a házak, de a meteort nem találták meg, mert nyilván a robbanás következtében teljesen szétporladt.

* Egy butorozott szoba kiadó. Bővebbet Márk István könyvkereskedésében.

— **Kik és milyen okmányok alapján vehetők fel a kereszturi gazdasági iskolákba?** Rómánia egyetlen magyarnyelvű gazdasági iskolájába a jelentkezések megkezdődtek. Érdeke minden magyar gazdaifjunak, hogy a szükséges okmányait mielőbb beadja, nehogy a létszám betelve, kimaradjanak az iskolából. Az iskolába felvehető olyan szülők gyermekei, akik mezőgazdasági ingatlanok tulajdonosai. A tanítás október 15-től április 15-ig tart. A két évfolyamot sikerrel végzett növendékek egyéves katonai szolgálat kedvezményében részesülnek. Beiratkozni szándékozó tanulóknak a következő okmányokat kell az igazgatósághoz beküldeniök: 1. Anyakönyvi kivonat arról, hogy a beiratást kérő elmult 14 éves és még nem haladta meg a 30 életévét. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány legalább négy elemi osztály sikeres elvégzéséről. 4. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a felvételét kérő egészséges és munkaképes. 5. Vagyoni bizonyítvány, mely igazolja, hogy a beiratástkérőnek vagy szüleinek legalább 2 kat. hold szántóföldje van. Bizonyítványában az összes birtok feltüntetendő művelési ágak szerint. 6. Erkölcsei bizonyítvány, mely igazolja, hogy a tanuló, mint szülei büntetlen előéletűek és jómagaviseletűek. Az iskola bentlakást és konviktsi kosztot ad, melynek díja részben készpénz, részben terményekkel fizethető. Bentlakás és koszt összdiája pénzben kifejezve a hathavi időre összesen mintegy 4000 lejre rug. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az iskola igazgatósága. Cim: Unitárius Téli Gazdasági Iskola. Cristur Jud. Odorhoiu.

* **Kiadó lakás a Főtér 4. szám alatti ház emeletén,** mely áll öt szoba, konyha és összes mellékhelyiségekből két bejárattal. Bérelhető megosztva is, vagy 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek; vagy 2 szoba konyha és mellékhelyiségek. 3—1

* **Alkalmi vétel:** Brehm Az állatok világa 18 kötet teljesen új állapotban.

Renan világhírű műve A kereszténység eredetének története, illetve Jézus élete 7 kötetes diszkiadás.

Szabó Dezső sorozat 10 kötet diszkiadás. Dumas komplett diszszorozat.

* **Olesó írógép,** nagy Remington 10—S, alig használt, magyar-, román-, német klaviatúrával.

Közelebbi felvilágosítást ad Márk István könyvkereskedése.

* **Jutányos áron eladó 1 drb „Decca” hordozható gramofon 30 drb válogatott lemezzel.**

Megtekinthető a Márk István könyvkereskedésében.

* **A Gyergyószentmiklósi Hangya Szövetkezet felszámolás alatt bolti berendezése, fiókos állványok, áruasztal, mérlegek, súlyok, egy**

National ellenőrző pénztár, áruk és berendezési tárgyak kedvező fizetési feltételek mellett bármilyen elfogadható áron eladók. Bővebb felvilágosítást id. Sándory Mihály ad.

* **Értesitem** a város és a vidék nagyérdemű közönségét, hogy porcellán, üvegáru, üvegező és képeretező üzletemet a régi szolid alapon, de a mai viszonyokhoz alkalmazkodva tovább vezetem s mivel raktáramba nagyobb mennyiségű üvegáru érkezett, a vidék kiskereskedői lámpa-, cukros-, ugorkásüveg és poháráru szükségleteiket a legelőnyösebben nálam szerezhetik be. Szíves pártfogást kér

tisztelettel

özv. Ávéd Gerőné

Record üvegáruháza

Gyergyószentmiklós.

3—2

SPORT.

Vasárnap, f. hó 24-én a marosvásárhelyi kerület egyik legerősebb csapata, az M. T. E. lesz a Kolping ellenfele.

A Kolping a következő felállítással veszi fel a versenyt: Puskás, Keresó—Stefani, Zárug—Fegyveressy—Blénessy, Bogdán—Forika—Csörgő—Hegyessy—Jánossy.

A Gy. S. E. Toplitán fog játszani a szászrégeni „Victoriá”-t 6-2 arányban verő T. A. C. ellen.

Faeladási hirdetmény.

A Valea-Strâmbă közbirtokosság igazgatósága közhirrre teszi, hogy a Farkas-pataki táblában 800 birtokosági tag fajárandóságának bárcája, amely 1 számtól 5603 sz.-ig, lábonálló lucfenyő 2933 m³ kereskedelmi célra alkalmas fát tartalmaz, 6 csoportba osztva, 1932. évi augusztus hó 1-ik napján d. u. 3 órakor a közbirtokosság irodahelyiségében zárt írásbeli és nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Az eladási feltételek a közbirtokosság irodahelyiségében megtekinthetők.

Valea-Strâmbă, 1932. július 17-én.

Antal József,
elnök.

György Ferenc,
jegyző.

Divatlapok

nagy választékban

kaphatók a MÁRK könyvkereskedésben.

Van szerencsém a t. olvasó közönség szíves figyelmét felhívni a most érkezett könyvujdonságaimra, melyeknek alant felsorolt árai meggyőznek mindenkit arról, hogy a könyvkiadók olyan minimális árat szabtak könyveiknek, hogy a legegyszerűbb anyagi körülmények között levők is tudnak annyit áldozni, hogy ezen könyvekből egy-egy példányt megvegyenek.

Raktáron vannak:

Zilahy Lajos: Két fogoly, egész vászonkötésben 618 oldal, 2 kötet egyben csak 90 lei.

Zilahy Lajos: A szökevény, szintén egész vászonkötésben, lei 80.

Földi Mihály: Kádár Anna lelke, puha kötésben, akkora terjedelemmel, mint Zilahy Két fogoly, 75 lei.

Vannak 1 pengős regények jobbnál jobb íróktól, nagy választékban. Mindenki előtt ismerttek az **Athenaeum sorozatok**, főleg ezekről bővebbet mondani. Raktáron van ezekből gyönyörű kivitelben **60 lejes árban: Bródi Lili — A Mancsi, Parrott — Exfeleség, Franz Werfel — A Nápolyi Testvérek, Vicki Baum — Helen Doktor kisasszony, Szitnyai Zoltán — Nincs feltámadás, Földi Mihály — Isten országa felé** stb. Ezek minden hónapban megjelenő sorozatos könyvek, előfizetéseket elfogad és kapható

MÁRK ISTVÁN
könyvkereskedésében.